

Уводно обраћање високог представника Валентина Инцка на семинару о изазовима трансформације Босне и Херцеговине у организацији Бледске школе менаџмента – IEDC

Сарајево, 24. фебруар 2012. године

Вриједи изговорена ријеч.

Слободе и права

Даме и господо,

Прије свега, дозволите ми да изразим велико задовољство што сам данас овдје. У протеклим годинама сам већ учествовао на семинарима које је организовала Бледска школа менаџмента, јер вјерујем да лекције из корпоративног управљања могу бити од огромне користи у јавној и политичкој сфери – и обрнуто.

За неке од вас ово је можда прво путовање у Сарајево. Дозволите да вам изразим добродошлицу.

Јасно је да ће вријеме које смо имали овогмјесецаутицати на стварање утиска о Босни и Херцеговини. Земљу је прекрио огроман сњежни покривач, што је свакако живописна слика, али то је такође донијело и велике логистичке проблеме.

Недавно сам био у мисији достављања помоћи из ваздуха насељима у Херцеговини која су у потпуности била одсјечена. Био сам у

пратњи тима аустријских ваздухопловних снага које служе у оквиру EUFOR-а – међународне мировне мисије коју предводи ЕУ.

Једна од ствари која ме је импресионирала у вези са том експедицијом – поред изванредног посла који обављају међународне мировне снаге, хитне службе БиХ и волонтери – била је прагматичност у томе како су локалне заједнице утврђивале своје потребе. Поред хране, тражили су, на примјер, скије, јер у арктичким условима то је једини начин за кретање.

Сњежне падавине (највеће у овој земљи од почетка мјерења) поставиле су додатне захтјеве на и онако преоптерећен систем пружања јавних услуга, укључујући транспорт, здравство, комуналне услуге и цивилну заштиту – па ипак, одговор локалних заједница које су најтеже погођене и хитних служби које су имале највише посла био је прилично практичан и сталожен.

Ја сам импресиониран како су се грађани сами организовали на чишћењу снијега, како су се старали о најугроженијима и осигуравали основне услуге. У Сарајеву смо били свједоци импресивног призора када су студенти добровољно приступили чишћењу трамвајских шина да би основни систем јавног превоза могао почети функционисати.

Ја вјерујем да је ово показало да кризе не морају значити и застој.

Насупрот томе, кризе могу да ослободе позитивну енергију која постоји у друштвима и организацијама.

Тешки временски услови такође демонстрирали како се ефикасан одговор на неку изненадну промјену заснива прво на утврђивању природе и обима те промјене, а онда на кориштењу свих средстава која стоје на располагању у циљу рјешавања новог стања.

Физичка трансформација

Спровођење промјена у Босни и Херцеговини у посљедњих шеснаест

година ишло је тешко и – посебно у раним годинама – често је било мучно. Они који су трпјели те муке су четири милиона нападених грађана ове земље.

Али муке нису биле узалудне.

Постигнуто је пуно.

Данас смо се састали на мјесту које је омиљено сарајевско састајалиште већ дуже од једног вијека. (Наравно, ја сам мало субјективан јер сам Аустријанац, а главна кафана овдје зове се Бечка кафана. Али није само то у питању.)

Цијелихдесет годинанакон рата ова лијепа стара зграда била је у рушевинама, али када су ријешене правне и финансијске препреке, хотел је брзо обновљен као социјално и комерцијално средиште.

Наравно, унутрашње уређење је остало традиционално – али нешто ново и динамично је испливало из тих рушевина.

Тај процес поновио се више пута у цијелој земљи. Физички, Босна и Херцеговина је прошла кроз изузетну трансформацију.

Материјални напредак који је постигнут у годинама након што је сукоб завршен не треба потцјењивати.

То је задивљујуће достигнуће грађана ове земље заједно са њиховим међународним партнерима.

Погрешно усмјерена енергија

Али, управо као што је постигнут огроман напредак у *физичкој* обнови, појавиле су се огромне и често непотребне препреке у политичкој и социјалној сфери.

Добар кризни менаџмент укључује и процјену природе и обима проблема и идентификацију инструмената који би се могли употријебити за њихово рјешавање.

Али не укључује луксуз завлачења у жалопојке о људској природи

или јадиковања о манама међународних или домаћих партнера.

Једноставно морате искористити оно што имате на располагању и наставити с тим на најбољи могући начин.

Основни инструмент који имате на располагању у обнови Босне и Херцеговине је Дејтонски мировни споразум.

Као високи представник међународне заједнице, мој мандат је да надзирам спровођењетог споразума.

Дејтон није савршен, али он чува мир још од 1995. године – а то служи као основа за сваки други напредак.

Нажалост, напредак у цијелом низу социјалних, политичких и економских области у посљедњих неколико година био је спорији него што смо се надали.

То је великим дијелом зато што се политичка енергија и јавна дебата рутински погрешно преусмјеравају на расправе о томе ко ће добити које мјесто у сложенom и гломазном систему власти и администрације.

Управо смо видјели један примјер тога. Морало је да прођешеснаест мјесеци спорадичних преговора док се није формирао Савјетминистара.

Током тих шеснаест мјесеци многи су изгубили радна мјеста, снижен је кредитни рејтинг државе, а криминал и корупција су нагло порасли у одсуству дјелотворних и проактивних политика државне владе.

Са позитивне стране, међутим, сада када је именован Савјетминистара могу се предузети хитне мјере за доношење глобалног фискалног оквира за период 2012.-2014. и државни буџет за 2012. годину, који обухвата све неопходне трошкове.

Ове мјере морају послужити као увод за дуго одгађани и пријеко потребни пакет мјера како би се преокренуо тренд економског пада, стимулисало запошљавање и земља вратила на пут евро-

атлантских интеграција.

Међународни консензус

У оквиру имплементације Дејтонског мировног споразума и напредовања земље на путу ка пуним евро-атлантским интеграцијама, међународна заједница жели да грађани Босне и Херцеговине осигурају и уживају исте слободе и права које уживају грађани сваке друге демократске земље.

Према Дејтонском мировном споразуму, високи представник има мандат да координише активности цивилних организација и агенција у Босни и Херцеговини и у том својству могу вам рећи да постоји висок степен сагласности у подршци овим темељним вриједностима.

У децембру прошле године, Управни одбор Савјета за имплементацију мира – који сачињавају земље које су уложиле огромна средства како би помогле грађанима БиХ – поновили су своју апсолутну и неопозиву определијељеност да подрже суверену, стабилну и у потпуности функционалну Босну и Херцеговину у служби свих њених грађана.

Као што вам је познато, ЕУ је ојачала своје присуство у земљи у протеклих шест мјесеци. Ово је конструктиван и благовремен корак, и вјерујем да ће власти у БиХ на свим нивоима блиско сарађивати са Делегацијом ЕУ и Канцеларијом специјалног представника ЕУ у реализацији захтјева за приступање ЕУ.

Не постоји сукоб између тежњи Босне и Херцеговине за чланство у ЕУ и активног спровођења мандата ОНР-а.

Када послеријатна рехабилитација дође у фазу у којој напредовање према Европској унији и НАТО-у постане незаустављив процес, тада више неће бити потребе за постојањем ОНР-а.

Од суштинског је значаја да Европска унија може да напредује заједно са својим босанскохерцеговачким партнерима у једном

стабилном политичком окружењу, а OHHR ће и даље осигуравати да то окружење остане стабилно.

Програм за опоравак и напредак

У рекламирању постоји златно правило које каже да ефикасан маркетинг може добар производ претворити у одличан, али да ни најбоља маркетиншка кампања на свијету не може спасити лош производ.

Уколико су производ или услуга компетитивни, онда се све остало уклапа само по себи.

У Босни и Херцеговини имамо компетитивну понуду – понуду која је вриједна сама по себи.

Ово је земља која може да функционишеи која ће функционисати онда када се њени политички лидери фокусирају на испуњавање својих задатака.

Консултовао сам се с новим предсједавајућим Савјета министара, Вјекославом Бевандом и другим министрима у оквиру Савјета министара. Вјерујем да сада постоји ентузијазам и нада међу главним босанскохерцеговачким политичким актерима – нова доза оптимизма.

И ја сам оптимиста као и они.

Увјерен сам да 2012. година може бити година у којој ће Босна и Херцеговина направити заокрет и наставити с позитивном трансформацијом која је предуго била остављена на чекању.

Хвала.